

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Bruksela, 4 marca 2020 r.

Stanowisko PKEE w sprawie propozycji Europejskiego prawa o klimacie

Członkowie Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej (PKEE) mają świadomość wyzwań związanych ze zmianami klimatu i podzielają ambicję Komisji Europejskiej, by je wspólnie pokonywać. Dlatego też polski sektor energetyczny już dziś przygotowuje się do dalszej zrównoważonej transformacji, zapewniając bezpieczeństwo dostaw i przystępne ceny energii. Jednakże osiągnięcie ambitnego celu neutralności klimatycznej poprzez zmianę struktury paliw energetycznych w Polsce będzie wymagało ponoszenia znaczących nakładów inwestycyjnych i może spowodować pogorszenie się sytuacji społeczno-gospodarczej w regionach, które zostaną nią objęte. Osiągnięcie do 2050 roku gospodarki o zerowych emisjach netto wymaga poniesienia znaczących nakładów inwestycyjnych szacowanych na kwotę 179-206 miliardów euro (CAKE, KOBIZE¹) w sektorze wytwarzania energii w Polsce. Dlatego też niezbędne jest przewidzenie w Europejskim prawie o klimacie² (dalej również zwanym EPK) proporcjonalnej rekompensaty dodatkowych kosztów redukcji emisji CO₂ wynikających ze zwiększonych ambicji klimatycznych. W przeciwnym wypadku zasoby finansowe energetyki będą wykorzystywane na pokrywanie faktycznych kosztów operacyjnych zamiast na nowe inwestycje zgodne z transformacją, której zadaniem będzie osiągnięcie celów klimatycznych.

Celowi neutralności klimatycznej muszą towarzyszyć spójne instrumenty polityki wsparcia

Polski sektor energetyczny jest zdeterminowany do włączenia się w proces osiągania celów klimatycznych poprzez ograniczenie swojego śladu węglowego. Niemniej Komisja Europejska musi pamiętać o tym, że transformacja w kierunku czystszych źródeł energii wymaga znaczących inwestycji zarówno w technologie przejściowe jak i docelowe. Poszczególne państwa członkowskie znajdują się w różnych punktach wyjścia i dlatego też ich potrzeby inwestycyjne znacząco się różnią. Uwzględniając powyższe, Komisja powinna unikać stosowania jednakowego podejścia dla wszystkich krajów w ramach regulacji składających się na Zielony Ład.

Dlatego też PKEE jest zaniepokojone faktem, że proponowane prawo o klimacie nie odnosi się do wymiaru finansowego transformacji. W naszej opinii, taka pomoc mogłaby być zapewniona poprzez już istniejące mechanizmy, które wprowadziłyby jasne i powszechnie znane zasady dla wnioskujących. PKEE rekomenduje ponadto ocenienie potencjału Funduszu Modernizacyjnego z punktu widzenia zapewnienia wsparcia finansowego regionom o większym udziale węgla w strukturze zużycia energii. Część tego wsparcia powinna być realizowana w postaci zapewniania zwiększonej liczby uprawnień do emisji państwom członkowskim objętym Funduszem Modernizacyjnym. Ponadto należałoby wprowadzić odpowiednie wsparcie finansowe

¹ CAKE, Scenariusze niskoemisyjnego sektora energii w Polsce i UE w perspektywie roku 2050 2019, dostępne pod adresem: http://climatecake.pl/wp-content/uploads/2019/11/CAKE_energy-model_EU_low_emission_scenarios_streszczenie_final_cover.pdf

² Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie), COM(2020)final

poprzez co najmniej podwojenie „puli solidarnościowej” oraz zwiększenie budżetu Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST). Jednakże zwracamy uwagę, że FST należałoby zmodyfikować tak, by zapewnić dostępność większych środków dla najbardziej dotkniętych regionów i przy ograniczeniu wyłączeń z możliwości wspierania³. Kluczowym jest bowiem, by prawo o klimacie określało jasne i skuteczne mechanizmy ukierunkowane na ograniczanie zagrożeń wynikających z podwyższonego poziomu ambicji.

Rewizja celów na rok 2030 powinna być poprzedzona oceną skutków

Propozycja prawa o klimacie przewiduje również podstawę prawną dla zmian celów energetycznych i klimatycznych na rok 2030. Zgodnie z artykułem 2 proponowanego dokumentu, Komisja do września 2020 roku chce „rozważyć możliwości wprowadzenia nowego celu zmniejszenia emisji o od 50 do 55% w roku 2030 w porównaniu z rokiem 1990”. Uzgodnione w 2019 roku cele klimatyczne i energetyczne (w pakiecie Czysta energia dla wszystkich Europejczyków i zmianie dyrektywy EU ETS), których zadaniem jest zapewnienia stabilności prawnej i gospodarczej, nie powinny być zmieniane w tak szybkim czasie i bez odpowiedniej oceny skutków w odniesieniu do oczekiwanych kosztów dla każdego regionu i dla poszczególnych państw członkowskich. Ponadto ocena skutków powinna również obejmować to, jak nowe cele będą wpływać na ceny uprawnień do emisji, a zatem jak zwiększałyby one koszty transformacji dla państw członkowskich uzależnionych od bardziej emisyjnych technologii.

Co więcej, zapewnienie, że nikt nie zostanie pozostawiony sam sobie w transformacji, również wskazuje na potrzebę objęcia tą oceną kosztów transformacji w każdym z państw członkowskich. Podejście oparte na wiedzy i na danych zapewniłoby bowiem udział wszystkich krajów w transformacji i dostarczyło informacji niezbędnych do określenia dostosowanego poziomu ambicji i tempa wprowadzanych zmian w każdym z nich. Ponadto, jako że państwa członkowskie są obecnie na wczesnym etapie wprowadzania pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, ocenienie skutków obowiązujących celów na rok 2030 i „rozważenie możliwości wprowadzenia nowego celu zmniejszenia emisji o od 50 do 55% w roku 2030” w naszej opinii nie będzie możliwe do września 2020 roku. Dodatkowo, PKEE zwraca uwagę na fakt, że potencjalne zwiększenie celów klimatycznych na 2030 rok będzie musiało zostać poprzedzone uzyskaniem poparcia politycznego wszystkich państw członkowskich, wyrażonych w konkluzjach Rady Europejskiej.

Indykatorywny charakter trajektorii nie powinien budzić wątpliwości

PKEE jest zaniepokojone instytucją trajektorii przywoływaną w artykule 3 propozycji Komisji. Powinno być jasne, że owa trajektoria jest indykatorywna i nie wynikają z niej dodatkowe zobowiązania. W swojej najnowszej propozycji legislacyjnej Komisja Europejska czyni tę trajektorię punktem odniesienia oceny poziomu ambicji państw członkowskich. Zdaniem PKEE ta ocena powinna dotyczyć celu neutralności klimatycznej UE. Umożliwi to państwom członkowskim dopasowanie tempa transformacji do ich uwarunkowań regionalnych i krajowych oraz podejmowanie działań najbardziej opłacalnych z ekonomicznego punktu widzenia.

³ Dodatkowe informacje przedstawia stanowisko PKEE dotyczące FST (https://www.pkee.pl/file/repository/20200219_PKEE_Stanowisko_dotyczace_rozporzadzenia_ustanawiajacego_Fundusz_Sprawiedliwej_Transformacji_PL.pdf)

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

KE nie powinna dokonywać rewizji celów bez zgody na poziomie całej UE

W opinii PKEE o ile akty delegowane mają uzasadnienie w wypadku zagadnień o charakterze bardziej technicznym i dynamicznym, cele klimatyczne nie powinny być określone w aktach o charakterze nieustawodawczym. Cele redukcji emisji gazów cieplarnianych mają wpływ na całą UE i dlatego powinny uwzględniać szeroki zakres zagadnień, w tym ich wpływ na gospodarki poszczególnych państw członkowskich, dobrostan obywateli oraz na globalną konkurencyjność unijnej gospodarki. W związku z powyższym wszelkie zmiany powinny najpierw być przedmiotem debaty politycznej oraz kompleksowej analizy rynkowej. Ponadto powinny im również towarzyszyć działania nastawione na zapewnianie wsparcia najbardziej narażonym regionom czy państwom członkowskim. Zakres delegacji proponowany przez Komisję budzi także nasze zaniepokojenie odnośnie do jego zgodności z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności artykułem 290 TFUE („**Przekazanie uprawnień nie może dotyczyć istotnych elementów danej dziedziny, ponieważ są one zastrzeżone dla aktu ustawodawczego**”).